

Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-701/15-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školských zařízení	Základní škola, Raná, okres Chrudim
Sídlo	539 72 Raná 16
E-mail právnické osoby	skola@obecрана.cz
IČ	75 015 790
Identifikátor	600 090 671
Právní forma	příspěvková organizace
Zastoupená	Mgr. Hanou Hrníčkovou, ředitelkou
Zřizovatel	obec Raná
Místo inspekční činnosti	539 72 Raná 16
Termín inspekční činnosti	9. až 11. 6. 2015

Inspekční činnost v Základní škole, Raná, okres Chrudim (dále „škola“) byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro předškolní a základní vzdělávání a jejich souladu s rámcovými vzdělávacími programy a posouzení souladu školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání s právními předpisy.

Charakteristika

Škola vykonává činnost základní školy (kapacita 35 žáků), školní družiny (kapacita 25 žáků) a školní jídelny – výdejny.

Základní škola (dále ZŠ) je neúplná, určená pro žáky prvního až pátého ročníku. V době inspekční činnosti byly v jedné třídě sloučeny 1., 2., 3. a 4. ročník, vzdělávalo se v ní sedm žáků, z toho jeden byl se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP). Počet žáků v posledních dvou letech klesl, kapacita je využita z 20 %. ZŠ poskytuje vzdělávání podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Učíme se hlavou, rukama i srdcem“ (dále ŠVP ZV). Do oddělení školní družiny (dále ŠD) je v letošním školním roce zapsáno všech sedm žáků, úplata za zájmové vzdělávání není stanovena. Činnost probíhá na základě „Školního vzdělávacího programu školní družiny“ (dále ŠVP ŠD).

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacích programů

Ředitelka vykonává funkci od roku 2006, splňuje kvalifikační předpoklady. Vzhledem k velikosti školy většina pravomocí zůstala v její kompetenci, včetně zajištění výchovného poradenství a prevence rizikového chování. Před dvěma lety došlo k poklesu počtu žáků a tím sloučení všech ročníků do jedné třídy, což následně způsobilo další odliv žáků. Ředitelka tak řešila problémy související se samotnou existencí školy, v důsledku toho je i koncepce zpracovaná pro toto období málo konkrétní, nedává zřetelnou představu o směru rozvoje organizace. V letošním roce se situace stabilizovala, do prvního ročníku bylo pro příští školní rok zapsáno pět žáků. Jednání pedagogické rady podrobně řeší vzdělávací a výchovný proces, projednávány jsou v nich základní dokumenty a organizační záležitosti. Povinná dokumentace je vedena v souladu s právními předpisy. Třídní knihy obsahovaly některé nepřesné zápisy, které snižovaly průkaznost naplňování učiva a očekávaných výstupů podle ŠVP ZV.

Kromě ředitelky se na vzdělávacím procesu podílí kvalifikovaná vychovatelka školní družiny. Ta současně na poloviční úvazek vyučuje, pro tuto činnost odpovídající vzdělání nemá. Ředitelka situaci řeší, na toto místo je vypsán inzerát. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je přes komplikované organizační podmínky plánované, probíhá především formou samostudia. Školních akcí se v loňském roce zúčastnila pouze vychovatelka, byly vhodně zaměřené především na výuku anglického jazyka.

ZŠ sídlí ve staré, průběžně udržované budově. V přízemí má k dispozici dvě kmenové třídy a malou tělocvičnu. Učebny jsou světlé, dostatečně prostorné, vyzdobené pracemi žáků i množstvím didaktických materiálů. Vybavené jsou novým výškově odpovídajícím nábytkem. Prostředí působí příznivě, navozuje pohodovou, optimistickou atmosféru. Vybavení pomůckami je dostatečné, průběžně jsou podle potřeby doplňovány. Díky zapojení do projektu „EU peníze školám“ došlo k pozitivnímu posunu v oblasti vybavení prostředky informační a prezentační techniky. ZŠ nyní využívá interaktivní tabuli a vyhovující počet počítačů, které jsou umístěné v kmenových třídách. Tělocvična dostatečně prostorově i vybavením potřebám školy, pro výuku tělesné výchovy i další pohybové aktivity je využíváno i obecní hřiště přímo v areálu. Školní družina využívá vlastní místnost v prvním patře, k dispozici má dostatek hraček i ostatního vybavení.

Školní stravování je poskytováno ve školní jídelně – výdejně v rozsahu zápisu do školského rejstříku a v souladu s platnými právními předpisy. Bezpečnost a ochrana zdraví žáků při stravování je zajištěna.

Vzhledem k nízkému počtu žáků nepostačují finanční prostředky ze státního rozpočtu na úhradu přímých nákladů na vzdělávání. Významný je proto vstřícný přístup zřizovatele, který má zájem o udržení a rozvoj školy. Kromě příspěvku na provozní náklady se obec podílí i na dofinancování mzdových nákladů, z jejího rozpočtu byl v loňském roce pořízen např. nový plynový kotel. Pozitivem jsou prostředky poskytnuté z Úřadu práce

na financování osobního asistenta. Přínosná je rovněž materiální podpora, kterou poskytuje ŠD jedna místní firma.

Prostorové, materiální i finanční podmínky školy umožňují realizaci a naplňování vzdělávacích programů. Pozitivem je výrazná podpora zřizovatele. Rizikem je v současné době velmi nízké naplnění kapacity školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

ŠVP ZV „Učíme se hlavou, rukama i srdcem“ byl k 1. září 2013 inovován podle aktualizovaného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, drobné změny proběhly i k 1. 9. 2014. Disponibilní dotace byla použita k navýšení počtu vyučovacích hodin českého jazyka a matematiky a také k podpoře přírodovědné a informační gramotnosti.

ŠVP ŠD odpovídal požadavkům školského zákona. Náplň činností ŠD je pestrá, různorodá, úzce prolíná aktivitami školy a cíleně je doplňuje. Upřednostňován je pohyb venku a pravidelná výtvarná činnost. Vychovatelka organizuje také společné akce se ŠD v Holetíně, což umožňuje realizovat aktivity, pro které je nutný vyšší počet dětí.

Sledované hodiny byly dobře připravené, naplňovaly stanovené cíle. Motivace v úvodu hodiny spočívala zpravidla pouze v informování o učivu. Výuka probíhala frontálním způsobem, někdy měla charakter až individualizovaného vzdělávání. Skupinová práce vzhledem k počtu žáků nebyla realizovatelná, při některých činnostech však probíhala účinná spolupráce. Metody pozorované v hodinách byly méně pestré, aktivizující metody byly použity minimálně, pouze občas bylo zařazeno činnostní učení. Přínosem naopak bylo pravidelné obohacování hodin relaxačními pohybovými aktivitami. Tempo výuky bylo přizpůsobené okamžité situaci i schopnostem žáků. Často byly využity mezipředmětové vztahy. K podpoře motivace a zájmu bylo většinou zaznamenáno využití počítačů a názorných pomůcek. Běžná byla práce s učebnicemi, pracovními sešity a materiály připravenými vyučujícími. Procvičování a upevňování učiva bylo zpravidla dostatečné, vyučující poskytovaly žákům zpětnou vazbu, používaly pochvalu či povzbuzení. Závěrečné shrnutí učiva a zakončení hodiny bylo obvykle její součástí, sebehodnocení či vzájemné hodnocení žáků chybělo.

Pozitivem byl důraz kladený na čtenářskou gramotnost, byly pozorovány velmi dobré čtenářské dovednosti, žáci byli cíleně vedeni ke čtení s porozuměním. Jsou motivováni k zájmu o literaturu, pravidelně navštěvují Městskou knihovnu Hlinsko, zapojili se do projektu „Čtení pomáhá“, ve škole proběhla „Noc s Andersenem“ aj. Menší pozornost byla naopak věnována kvalitě psaní, nácviku není věnován dostatečný prostor, chybí důslednost v požadavcích na výstupy žáků, a to i v nejnižších ročnících. Komunikativní dovednosti byly na úrovni odpovídající věku, v rámci anglického jazyka většinou žáci rozuměli známým každodenním výrazům a základním frázím, méně byli vedeni k jejich používání. V rámci pracovních činností byla rozvíjena jejich kreativita, manuální zručnost, byli vedeni k udržování pořádku. Výukou přírodovědy a prvouky prolíná environmentální výchova, zařazeny jsou programy týkající se ochrany přírody a zacházení s odpadem, vycházky do lesa s průvodcem z řad myslivců aj. Každoročně škola pořádá projekt ke Dni země, letos např. na téma „Jak se dělá med“.

V hodinách převládala příjemná, vlnná atmosféra, výuka probíhala bez stresu, žáci se přirozeně ptali, pokud jim bylo něco nejasné, vyučující k nim přistupovaly partnersky. Součástí vzdělávacího procesu bylo vedle osvojování učiva i formování postojů.

Pozorováno bylo dodržování pravidel slušného chování, vzájemná tolerance, pomoc. Přínosem pro budování sociální gramotnosti jsou kromě každodenní spolupráce ve věkově smíšené skupině ve spojených ročnících i další akce, při kterých se posiluje sounáležitost s kolektivem, schopnost naslouchat druhým, spolupracovat (např. kulturní program ke Dni matek, k vítání občánků, vánoční besídka, oslava Haloweenu, školní atletický víceboj, adventní a velikonoční výtvarné dílny). Tyto akce jsou zároveň určené rodičům a široké veřejnosti. Škola se tak podílí na kulturním rozvoji obce a oplácí zájem zřizovatele o její chod.

Přínosem pro žáka se SVP byl malý žákovský kolektiv, který mu poskytuje pocit bezpečí. Vyučující v hodinách zohledňovaly doporučení školského poradenského zařízení. Vysoce individuální přístup byl zajištěn díky práci osobní asistentky.

Ve výuce převažoval frontální způsob předávání poznatků, vzhledem k nízkému počtu žáků se přesto dařilo rozvíjet vcelku rovnoměrně klíčové kompetence. Pozitivem bylo příjemné nestresující klima ve vzdělávacím procesu a důraz na čtenářskou gramotnost. Přínosem pro rozvoj žáků je množství různých akcí, které obohacují výuku.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu k vzdělávacím programům

Při přijímacím řízení ředitelka školy postupuje ve shodě s platnými právními předpisy. Přínosem je spolupráce se spádovou mateřskou školou. Děti se účastní většiny kulturních akcí, které v ZŠ probíhají. Zápis k základnímu vzdělávání probíhá slavnostní formou, navazuje na předávání pololetního vysvědčení žákům prvního ročníku. Po zápisu škola pořádá „adaptační setkávání“, kdy se předškolní děti zapojují do práce v hodinách např. výtvarné výchovy, aby si postupně zvykali na školní prostředí a hravou formou se naučili některým potřebným návykům. I díky těmto aktivitám se letos podařilo výrazně zvýšit počet dětí přijatých k základnímu vzdělávání.

Škola se průběžně zabývá hodnocením výsledků vzdělávání žáků. Dosaženou úroveň požadovaných výstupů učitelky ověřují zejména ústním zkoušením, kontrolními pracemi a vlastními testy. Přínosem jsou založená portfolia žáků, se kterými škola aktivně pracuje. Zákonní zástupci jsou s výsledky vzdělávání seznamováni při schůzkách každé čtvrtletí či individuálních návštěvách, průběžně i prostřednictvím žákovských knížek. Nepříznivým zjištěním bylo, že v nich nebyly zapsané úplné informace o výsledcích především ve výchovných předmětech.

Z analýzy celkového prospěchu za uplynulý školní rok vyplynulo, že vyznamenání získalo 50 % žáků, počet neprospívajících je nulový. To je umožněno nízkým počtem žáků, který využívá ředitelka k včasnému podchycení rizika školního neúspěchu. Vytipovaným žákům je následně věnována individuální podpora v součinnosti s rodiči. Naopak více by mohlo být v hodnocení zohledněno ztížené postavení těch, kteří se vzdělávají jako jediní v ročníku. Velmi dobré sociální klima potvrzuje takřka nulový počet důtek a jiného hodnocení chování než velmi dobré. Vhodné by naopak bylo více využívat pochvaly jako účinného motivačního nástroje.

Nízký počet žáků limituje srovnání školy v rámci vědomostních a dovednostních soutěží. V loňském roce se účastnili převážně sportovních soutěží v individuálních disciplínách a výtvarných soutěží, výrazně úspěšní v nich nebyli.

Škola vytváří vhodné prostředí pro rozvoj žáků, zajišťuje jejich bezpečnost při vzdělávání i všech akcích, které organizuje. Dokladem účinnosti přijatých opatření je minimální počet pouze drobných úrazů. Přiměřenou formou je teoreticky i prakticky seznamuje s ochranou

zdraví s důrazem na dopravní výchovu (návštěva dopravního hřiště, nácvik první pomoci). „Minimální preventivní program“ odpovídá podmínkám školy, klade důraz na systematickou výchovu ke zdravému životnímu stylu, smysluplné trávení volného času a formování vztahů mezi žáky. Náznaky nežádoucího chování jsou včas podchyceny a okamžitě řešeny, vážné problémy se nevyskytly.

Výsledky vzdělávání jsou na standardní úrovni. Škola zajišťuje bezpečné prostředí pro žáky.

Závěry

- a) K silným stránkám školy patří:
- příznivé až rodinné klima, které pomáhá vytvářet kladný postoj žáků k výuce,
 - obohacování ŠVP ZV o množství akcí pro zvýšení efektivity vzdělávacího procesu,
 - důraz kladený na čtenářskou gramotnost,
 - příkladná spolupráce školy se zřizovatelem.
- c) Ke zlepšení současného stavu a pro další rozvoj školy by bylo vhodné:
- směřovat další vzdělávání pedagogických pracovníků k aktivizujícím metodám a metodám vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků,
 - věnovat větší pozornost formulaci zápisů v třídních knihách pro zvýšení průkaznosti naplňování učiva a očekávaných výstupů podle ŠVP ZV.
- d) Od minulé inspekční činnosti došlo k pozitivnímu posunu:
- v oblasti řízení školy (vedení dokumentace, plnění učebních plánů),
 - v materiálně technických podmínkách, především ve vybavení informační a prezentační technikou.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola, Raná, okres Chrudim, ze dne 30. 9. 2002, včetně příloh č. 1, 2, 3 ke dni 1. 1. 2003
2. Dodatek ke Zřizovací listině ze dne 30. 9. 2002 – schválení dalšího zařízení: školní jídelna – pro výdej obědů ze dne 7. 7. 2003
3. Rozhodnutí MŠMT ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 21 683/2006-21, ze dne 21. září 2006 (změna a výmaz ředitelky), s účinností od 21. 9. 2006
4. Rozhodnutí MŠMT ve věci zápisu změny v údajích o právnické osobě s názvem Základní škola, Raná, okres Chrudim v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 14 899/2007-21, ze dne 18. června 2007, s účinností od 1. 9. 2007 (obory vzdělání)
5. Rozhodnutí MŠMT změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 31 331/03-21, ze dne 27. 1. 2004, s účinností od 1. 9. 2004 (nejvyšší povolené počty)
6. Jmenování do funkce ředitelky Základní školy, Raná, okres Chrudim, ze dne 26. 6. 2006, s účinností od 1. 8. 2006
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Učíme se hlavou, rukama i srdcem“ ve znění 3. verze, platný od 1. 9. 2014, čj. ZŠR 25/2014

8. Školní vzdělávací program školní družiny platný od 1. září 2009
9. Výroční zpráva za školní rok 2013/2014
10. Školní řád základní školy včetně pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (klasifikační řád) platný od 1. 9. 2014
11. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 9. 2014
12. Rozhodnutí ředitele školy o přijetí k základnímu vzdělávání – školní rok 2014/2015
13. Školní matrika (třídní výkazy a katalogové listy žáků) – školní roky 2013/2014, 2014/2015
14. Třídní knihy – školní roky 2013/2014, 2014/2015
15. Dlouhodobá koncepce rozvoje školy v letech 2013-2016
16. Přehled rozvrhů tříd – školní roky 2013/2014, 2014/2015
17. Minimální preventivní program na školní rok 2014/2015
18. Záznamy z pedagogických rad – školní roky 2013/2014, 2014/2015
19. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků
20. Personální dokumentace pedagogických pracovníků – školní rok 2014/2015
21. Doklady ke školnímu stravování – školní roky 2013/2014, 2014/2015

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Helena Slováčková, školní inspektorka

Mgr. Helena Slováčková v. r.

Bc. Lenka Koutníková, kontrolní pracovnice

Bc. Lenka Koutníková v. r.

V Pardubicích 29. 6. 2015

Datum a podpis ředitelky potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Hana Hrníčková, ředitelka

Mgr. Hana Hrníčková v. r.

V Rané 3. 7. 2015